

El pintor Antoni Almirall

ANTONI VIGÓ i MARCÉ

Sitges

L'AMBIENT ARTÍSTIC

Si el 1870 es crea l'escola d'Olot tot seguint les directrius de la de Barbizon decantant-se pel tema paisatgista muntanyenc, a Sitges deu anys després s'inicia l'escola "Iluminista" o de "ponent" que llença els seus seguidors a captar en les seves teles els efectes lluminics més vius que dona el sol i el mar sitgetans.

Ja feia temps que pintors com Manet o Fortuny havien anat a cercar aquesta llum a Itàlia o a l'Àfrica. Serà Arcadi Mas i Fontdevila que havent fet aquesta troballa a la Itàlia, la retroba a les nostres platges i s'hi estableix. De seguida li faran costat en Joan Roig i Soler i, per una temporada, n'Eliseu Meifrèn.

També dos sitgetans s'hi reuneixen: Joaquim de Miró i

Antoni Almirall. Més tard (1891) s'hi afegiran dos grans pintors: en Santiago Rusiñol i en Ramon Casas. Rusiñol, doncs, no va ser el fundador d'aquesta escola, però sí que canvià el matís italianitzant per un altre afrancesat lleugerament impressionista.

LA VIDA

Antoni Almirall i Romagosa nasqué a Sitges el 29 de gener del 1860, fill de Joan i Antònia. El pare i els avis paterns eren de Sant Pere de Ribes (comerciants) i la mare i avis materns d'aquesta Vila. Morí el 25 de maig de 1905, d'un atac de cor, a les onze de la nit, a la seva casa del carrer Jesús núm. 9.

El nostre biografiat és un personatge eminentment sitgetà que intervé en moltes de les coses que es porten a cap a la Vila.

És vocal de la Junta Administrativa per a la construcció, a l'any 1891, d'un "Establecimiento de Baños de Mar y Habitaciones".

Formà part de la comissió d'homenatge a Ramon Canudès, organitzada per "El Círculo Artístico", de Barcelona, l'any 1892.

Aquest mateix any també forma part de la comissió organitzadora de l'Exposició de Belles Arts, junt amb Rusiñol, Mas i Fontdevila i Miró, que s'inaugurà el 23 d'agost a l'edifici de l'Ajuntament, amb motiu de la primera festa modernista.

L'any següent, 1893, pren part en les subscripcions per a la reforma de "la Punta" i per a l'ajuda a l'exèrcit espanyol de Melilla.

El 1894 intervé en l'adquisició de la casa veïna al Cau Ferrat per a engrandir-lo

També (1896) forma part d'una altra comissió, era la de construir un monument al Greco, junt amb Bartomeu Carbonell,

Josep Planes i Antoni Catasús. I el 1897 el trobem fent de testimoni, junt amb Rusiñol, en el matrimoni del músic Enric Morera.

I encara l'any 1900 forma part de la comissió d'homenatge al Dr. Bartomeu Robert, en la inauguració del Saló de Sessions de l'Ajuntament.

De jove patí d'hemoptisi de la qual es cura, però que el senyala per sempre més en dues facetes característiques d'aquesta malaltia: afinada sensibilitat i llangor. La primera li permeté expressar amb els pinzells la pintura que senyorejaven en els seus temps empès pels seus abrandats companys; però, la segona, és la que el fa decandir molt sovint i produir poc.

Tenia afecció a la fotografia igual que el seu amic Joaquim de Miró. "El Eco de Sitges" (9-VI-1889) diu que va fer una fotografia a un ofegat per a poder identificar-lo "resultando una fotografía muy limpia y de cierto carácter artístico".

En morir, la premsa local, tant d'un "costat" com de l'altre, ens diu d'ell: "Amable, bon sitgetà, d'encertat criteri, neutral en les lluites de poble, i fins i tot, àrbitre de moltes d'elles" ("El Eco de Sitges"). O bé: "Es comportà sempre com a bon sitgetà, acudint sempre al lloc on podia ser útil a un amic o conegut". "El seu enterrament fou una demostració d'afecte de totes les classes socials" ("El Baluart de Sitges").

EL PINTOR

Pictòricament l'Almirall va ser deixeble d'en Mas i Fontdevila segons diu M.A. Casañes en un article de la revista "La Il·lustración Ibérica" titulat "Sitges i la pintura" (1923), però en devia ser per poc temps o bé no va calar pas massa endins les directrius del mestre, ja que podem veure clarament que els "patis" són purament rusiñolians, les "marines" tiren a les que feia Joaquim de Miró, els "carbons" s'impregnen de la destresa d'en Ramon Casas, encara que l'Almirall els enfosqueix més o sia que necessita més "ratilles" per acabar el dibuix. L'únic que trobem d'en Mas en l'Almirall són els dibuixos a llapis i potser, també, més carregats de negre.

El 1888 exposà a la Sala Parés, de Barcelona, una "cabeza de estudio" que va merèixer els elogis dels crítics de la capital.

A l'any següent, i també a la Sala Parés, exposà una "marina".

A l'Exposició de Belles Arts de Sitges del 1892 hi concorregué junt amb Batlle Amell, Boniquet, A. Catasús, Ramon Casas, Mas i Fontdevila, Felip Massó, Eliseu Meifrèn, Mirabent Gatell, Joaquim de Miró, Maria Reinoso, Roig i Soler, Rusiñol, Joan Soler, Cliton M. Smith, Modest i Emili Teixidor, Modest Urgell i P. Vidal i Solares. Ell hi presentà sis obres: una marina, una "cabeza de estudio", dues impressions de platja i dos patis que els crítics de l'època titllaren d'impressionistes que era la moda que Rusiñol importà de París. El setmanari "El Eco de Sitges", copiant d'un diari de la capital, diu: "Aquest jove ens ha sorprès agradablement amb un formós pati que ja els agradaria signar-lo a molts dels més celebrats pintors de la que se'n diu escola impressionista. La marina que presenta i demés obres ens revelen que aquest artista posseeix moltes condicions per ser un excel·lent pintor."

L'any següent, 1893, presentà una obra titulada "El Cementiri" (avui al Saló Blau de Maricel) i altres a la "X Exposició Extraordinària de la Sala Parés", on es volia donar una mostra d'impressionisme. També hi presentaren obres: Mas i Fontdevila ("Bendición de Palmas"), Roig i Soler ("Playas de Levante"), Rusiñol i Casas. Val a dir que aquest impressionisme, a casa nostra, mai no va ser pur: eren pintures de paisatges boirosos i nostàlgics pintats en tons cendrosos o bé d'algun altre to dominant. El "Diario de Barcelona" parla de l'exposició i de l'Almirall en diu: "té un interior amb efectes de llum i perspectiva molt ben interpretats".

En la decoració de la cerveseria del Cau Ferrat (1895) intervingueren fent-hi unes cornucòpies en Càndid Duran i l'Almirall. El primer en fa quatre i el nostre pintor dues, que representen, una un paisatge semiurbà (hort de can Falç?) i l'altre és un bodegó, al·legoria dels vins sitgetans, on en un fons de pàmpols i gotims de raïm, s'hi dibuixa una ampolla on es llegeix: "Moscatel superior. Viuda Almirall de Sitges". Creiem que està

ANTONI ALMIRALL (fragment)
per Santiago Rusiñol. Propietat de la Sala Parés

molt ben resolt tenint en compte els pocs elements que el formen.

Fa poc temps, a casa de la seva filla, encara hi restaven una "vista de Sitges des d'orient", no acabada, i una petita nota (30 x 20) en la qual es representa una peixetera amb fons de barques i un cove de peix a primer terme. Aquestes obres no són, ni de bon tros, com les que hem esmentat.

L'OBRA

Finalment donem el catàleg de les obres que coneixem, classificades per temes.

— PATIS

"Pati amb safareig". Oli sobre tela. (50 x 60). Signat i datat (Agosto 92). Figurà en la Primera Exposició de Belles Arts de Sitges (1892) i reproduït en un gravat a "La Vanguardia". Propietat de la família Benaprés.

"Pati". Oli sobre tela (65 x 47). Signat. Propietat de Josep Mirabent Magrans.

"Pati amb cisterna". Oli sobre tela. (56 x 62). Signat. Propietat de Montserrat Ginestà.

— PAISATGES

"Paisatge" (Hort de can Falç?). Oli sobre tela. (65,5 x 48) Forma oval. Signat. Propietat del Museu Cau Ferrat. Pintat per a la cerveseria Cau Ferrat (1895). Fa parella amb el bodegó de l'ampolla de Moscatell.

"Garrofer". Oli sobre tela. (70 x 91). Propietat de Magí Roca.

"Cementiri de Sitges". Oli sobre tela. (42 x 44). Signat i datat (Sitges 92). Figurà en la "X Exposició Extraor-

dinària de la Sala Parés". Propietat del Museu Maricel.

"Campdàsens". Oli sobre tela. (50 x 40). Signat. Propietat de Montserrat Ginestà.

– MARINES

"Després del temporal". Oli sobre tela. (36 x 52,5). Signat. Propietat de Magí Roca.

"Nit de lluna". Oli sobre fusta. (14 x 23,5). Propietat Magí Roca.

"Marina". Oli sobre fusta. (10,5 x 17). Propietat Magí Roca.

"Marina". Oli sobre tela. (60 x 100). Signatura retocada. Propietat Josep Mirabent Magrans.

"Marina". Oli sobre tela. (61 x 41). Signat, datat (1886) i dedicat ("A mi amigo Querol"). Propietat Carme de Querol de Font.

"Marina". Oli sobre tela. (63 x 90). Signat i dedicat ("A la distinguida Sta. D.ª Remedios Miró"). Figurà en l'Exposició de Belles Arts de Sitges (1892) i reproduït en un gravat a "La Vanguardia".

"Marina". Oli sobre tela. (42,5 x 32). Signat pels dos amics Miró i Almirall. Propietat de Francesc Garcia-Munté.

– RETRATS

"Salvador Robert, el tirano". Dibuix al carbó. (60 x 45). Signat. Propietat de Ramon Planes.

"Cap de noia". Dibuix al carbó. (41 x 34). Signat i datat (Dbre. 1901). Propietat de Ramon Planes.

"Noia". Pastels sobre paper. (62x 46). Bust de noia d'uns 40 cms. d'alçada i al marge inferior dret, un altre d'uns 8 cms. (proporció 5:1). Signat. Propietat de José A. Martínez Sardà.

"Cap d'home vell". Oli sobre tela. (42,5 x 32,5). Signat. Podria ser la "cabeza de estudio" exposada a la Sala Parés el 1888. Propietat de Rosa Ribas, Vda. Julià.

"Salvador Robert, el tirano". Dibuix al carbó. (43 x 37). Signat. Propietat de David Jou.

"Home amb capell". Oli sobre tela. (38,5 x 33). Signat. Podria representar en Ramon Canudes. Propietat de Josep Mirabent.

— BODEGONS

"El moscatell". Oli sobre tela. (65,5 x 48). Forma oval. Signat. Propietat del Museu Cau Ferrat. Pintat per a la cerveseria Cau Ferrat (1895). Fa parella amb el paisatge (hort de cal Falç). L'etiqueta de l'ampolla diu: "Moscatel sup... cosecha... Viuda de Almira... de Sitjes".

